

Sygn. akt III KK 108/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 września 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Świecki (przewodniczący)

SSN Marek Pietruszyński

SSN Zbigniew Puskarski (sprawozdawca)

Protokolant Dagmara Szczepańska Maciejewska

w sprawie **R. S.**

skazanego za czyn z art. 148 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 23 września 2020 r.,

kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść skazanego
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 25 listopada 2010 r., sygn. akt II AKa (...),

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Okręgowego w T.

z dnia 8 lipca 2010 r., sygn. akt II K (...),

**uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę do ponownego
rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w (...).**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w T. wyrokiem z dnia 1 października 2007 r., sygn. akt II K (...),
uznał R. S. za winnego popełnienia czynu z art. 148 § 3 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.
i wymierzył mu karę dożywotniego pozbawienia wolności (k. 849-851 akt sprawy).

Po rozpoznaniu apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego, Sąd Apelacyjny w (...) wyrokiem z dnia 21 maja 2008 r., sygn. akt II AKa (...), zmienił wyrok Sądu pierwszej instancji w ten sposób, że obniżył orzeczoną wobec R. S. karę pozbawienia wolności do 25 lat, na podstawie art. 77 § 2 k.k. orzekł, że oskarżony może skorzystać z warunkowego przedterminowego zwolnienia po odbyciu 20 latach pozbawienia wolności, a w pozostałej części wyrok utrzymał w mocy. Zgodnie z art. 29 § 2 k.p.k. sprawa została rozpoznana przez Sąd w składzie pięciu sędziów: Sędzia Sądu Apelacyjnego (SSA) A. S. - przewodnicząca, SSA M. C., SSA A. C. , SSA M. D. , SSA D. W. - sprawozdawca (protokół rozprawy - k. 1021-1022, wyrok - k. 1023-1024).

Sąd Najwyższy wyrokiem z dnia 15 kwietnia 2010 r., sygn. akt III KO 83/09, na podstawie art. 540 § 2 k.p.k. i art. 547 § 2 k.p.k. wznowił postępowanie w sprawie R. S. i po uchyleniu wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) oraz zmienionego nim wyroku Sądu Okręgowego w T. w części dotyczącej kwalifikacji prawnej i kary, przekazał w tym zakresie sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji (k. 1207-1209).

Następnie Sąd Okręgowy w T. wyrokiem z dnia 8 lipca 2010 r., sygn. akt II K (...), orzekł, że „w związku z treścią wyroku Sądu Okręgowego w T. z dnia 1 października 2007 r., sygn. akt II K (...), uznającego oskarżonego R. S. za winnego popełnienia czynu polegającego na tym, że w dniu 23 września 2006 r. w Z., gm. R. , woj. (...), działając z zamiarem bezpośrednim pozbawienia życia J. G., ugodził go nożem o długości ostrza 25,5 cm w klatkę piersiową w okolicę mostka w linii pośrodkowej przedniej, powodując u niego obrażenia ciała w postaci rany kłuto-ciętej, penetrującej w głąb klatki piersiowej uszkadzającej mostek i przebijającej żyłę główną górną i kończącej się w prawej jamie opłucnowej z następowym krwotokiem wewnętrznym do prawej jamy opłucnowej i rozwinięciem się wstrząsu, co doprowadziło do zgonu J. G. , przy czym przypisanego czynu dopuścił się w ciągu 5 lat od odbycia w okresie od 25 października 1993 r. do 27 października 1993 r. i od 12 marca 1994 r. do 17 marca 2006 r. kary 12 lat pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem Sądu Wojewódzkiego w B. z dnia 18 listopada 1994 r. sygn. akt III K (...) za przestępstwo z art. 148 § 1 k.k., objętej następnie wyrokiem łącznym Sądu Wojewódzkiego w B. z dnia 30 stycznia 1998 r., sygn. akt III K (...),

przyjmuje, że czyn ten wyczerpał znamiona przestępstwa z art. 148 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. i za to na mocy art. 148 § 1 k.k. wymierza R. S. karę 25 (dwudziestu pięciu) lat pozbawienia wolności”. Na podstawie art. 63 § 1 k.k. zaliczył oskarżonemu na poczet tej kary okres tymczasowego aresztowania od dnia 23 września 2006 r., przyjmując jeden dzień rzeczywistego pozbawienia wolności za równoważny jednemu dniowi kary pozbawienia wolności. Na podstawie art. 77 § 2 k.k. ograniczył prawo do skorzystania przez R. S. z warunkowego przedterminowego zwolnienia w ten sposób, że może ono nastąpić po odbyciu 20 lat pozbawienia wolności (k. 1302-1304).

Po rozpoznaniu apelacji obrońcy oskarżonego Sąd Apelacyjny w (...) wyrokiem z dnia 25 listopada 2010 r., sygn. akt II AKa (...) zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego w T. utrzymał w mocy. Sąd odwoławczy orzekł w składzie: SSA M. D. - przewodniczący, SSA D. R. , del. SSO D. M. - sprawozdawca (protokół rozprawy - k. 1383-1384, wyrok - k. 1385-1386).

Kasację od prawomocnego wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) wniósł Prokurator Generalny. Na podstawie art. 521 § 1 k.p.k. zaskarżył wyrok w całości, na korzyść skazanego R. S. , zarzucając: „rażące naruszenie przepisu prawa procesowego – art. 40 § 1 pkt 7 k.p.k. polegające na rozpoznaniu sprawy przez Sąd odwoławczy w składzie, w którym uczestniczył sędzia wyłączony od orzekania z mocy ustawy – co stanowi bezwzględłą przyczynę odwoławczą wskazaną w art. 439 § 1 pkt 1 k.p.k.”

Podnosząc ten zarzut, Prokurator Generalny wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym Sądowi Apelacyjnemu w (...).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest oczywiście zasadna i jako taka została uwzględniona w całości w trybie art. 535 § 5 k.p.k., tj. na posiedzeniu bez udziału stron.

Z przedstawionego wyżej przebiegu postępowania wynika, że sędzia M. D. był członkiem składu orzekającego Sądu Apelacyjnego w (...), który w sprawie R. S. wydał wyrok w dniu 21 maja 2008 r., sygn. akt II AKa (...). Skoro wyrok ten został uchylony przez Sąd Najwyższy, to zgodnie z art. 40 § 1 pkt 7 k.p.k. każdy sędzia, który uczestniczył w jego wydaniu, z mocy prawa był wyłączony od udziału w tej samej sprawie wymienionego oskarżonego (*iudex inhabilis*). Tymczasem sędzia M.

D. , wbrew temu przepisowi, ponownie wziął udział w rozpoznaniu sprawy R. S., tym razem jako przewodniczący składu orzekającego Sądu Apelacyjnego w (...), który wydał wyrok w dniu 25 listopada 2010 r., sygn. akt II AKa (...).

Jak to stanowi art. 439 § 1 pkt 1 k.p.k., uchybienie procesowe polegające na tym, że w wydaniu orzeczenia wziął udział sędzia podlegający wyłączeniu z mocy prawa, jest bezwzględną przyczyną nakazującą uchylenie tego orzeczenia. Mając to na uwadze, Sąd Najwyższy uchylił zaskarżony kasacją wyrok i sprawę R. S. przekazał do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w (...), który wyda orzeczenie po przeprowadzeniu postępowania zgodnego z przepisami prawa.